

Tutkimusosio

Kansalaisten talousresepti: Julkisia hankintoja ja yritystukia voi karsia - eläkkeisiin ei saa koskea, verotusta ei pidä kiristää eikä lainaa tule lisätä

Enemmistölle suomalaisista kelpaavat Suomen talouden tasapainottamiseksi, kulujen vähentämiseksi ja tulojen kasvattamiseksi vain kaksi keinoa: Isojen julkisten hankintojen lykkääminen ja karsiminen (66 % kannattaa ainakin jossain määrin) sekä yritystukien karsiminen (58 %), käy ilmi KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksesta. Näkyvässä määrin kannatusta saa myös julkisen omaisuuden myyminen (41 %).

Kaikki muut talouden sopeutustoimet ovat sellaisia, joiden toteuttaminen maistuisi enemmän tai vähemmän pahalta. Keinoja, joihin kohdentuu eniten vastustusta (vastustaa tai vastustaa jossain määrin), ovat eläkkeiden leikkaaminen (83 %), lainanoton lisääminen entisestään (65 %), julkisten hyvinvointipalveluiden leikkaaminen (65 %) ja eläkeiän korottaminen (64 %). Selvä enemmistö suomalaisista vastustaa myös sosiaali- ja työttömyysetuuksien leikkaamista (59 %) sekä verotuksen kiristämistä (58 %).

Monissa KAKS:n tutkimuksissa on aiemmin käynyt ilmi, se että käytännön keinoihin maan ja kuntien talouden vakauttamiseksi on suhtauduttu kaksijakoisesti, useimmiten varsin kielteisesti. Tämä siitäkin huolimatta, että kansalaiset ovat eri vuosina olleet valmiita tunnustamaan tarpeen tehdä jotakin. Juuri mitkään keinot eivät näytä kelpaavan talouden vahvistamiseksi. Veroja ei saisi korottaa, velkaa ei pidä lisätä eikä julkisia palveluita saa karsia, saati käyttömaksuja korottaa.

Vasemmisto-oikeisto -asetelma näyttäytyy suhtautumisessa keinoihin talouden tasapainottamiseksi

Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin erilaisista keinoista talouden tasapainottamiseksi. Jos vasemmistopuolueiden ja vihreiden kannattajat saisivat yksinään päättää, niin sosiaali- ja työttömyysetuja ei leikattaisi. Veroja ehkä korotettaisiin, elinkeinoelämän tukia karsittaisiin ja lainanottoa lisättäisiin.

Kokoomuksen, perussuomalaisten, keskustan sekä ryhmän muut (RKP, KD, Liike Nyt) kannattajien olisi muita hieman vaivattomampaa hyväksyä hyvinvointipalveluiden ja sosiaalietuuksien leikkauksia. Saman puoluejoukon kannattajat kavahtavat verojen korottamista ja lainanoton lisäämistä.

Tarkasteltaessa talouden tasapainottamisen keinovalikoimaa puoluekohtaisesti nähdään, että julkisten hankintojen lykkääminen tai karsinta on kaikkien puolueiden kannattajien enemmistön hyväksymä, samoin yritystukien leikkaaminen pl. keskustan kannattajat.

Veropohjan laajentamista kannattaa enemmistö vasemmistoliiton (64 %), vihreiden (59 %) ja SDP:n (53 %) kannattajasta. Sitä taas vastustaa selvä enemmistö muiden puolueiden kannattajista (56–77 %)

Verojen korottamista ja verovähennysten karsintaa kannattaa enemmistö vasemmistoliiton (70 %) ja vihreiden (54 %) sekä puolet SDP:n (50 %) kannattajista. Kaikkien muiden puolueiden kannattajien enemmistö vastustus verorasituksen kasvattamiseen on vahvaa (61–71 %).

Lainanoton lisäämistä kannattaa enemmistö vain vasemmistoliiton (63 %) kannattajista. Kaksi viidestä SDP:n ja vihreiden kannattajasta lämpenee myös ajatukselle. Muiden puolueiden kannattajien vastustus lainanoton lisäämiseen on kova (72–84 %).

Vain kokoomuksen kannattajien enemmistön listalla ovat sosiaali- ja työttömyysetujen karsiminen (67 %), julkisten hyvinvointipalvelujen leikkaukset tai karsinta (52 %) sekä käyttö- ja palvelumaksujen korotukset (56 %). Julkisen omaisuuden myyntiä kannattaa enemmistö kokoomuksen (56 %) ja keskustan (53 %) kannattajista, mutta vastustaa kaksi kolmesta perussuomalaisten ja vasemmistoliiton kannattajista.

Ikätekijä näyttöäytyy eräiltä osin suhtautumisessa talouden sopeuttamistoimiin. Ikääntyneimmät, yli 60-vuotiaat, joista monet ovat jo eläkkeellä, suhtautuvat keskimäärää suopeammin eläkeiän korottamiseen. Sen sijaan olemassa olevien eläkkeiden leikkaukset maistuisivat karvailta. Eläkeikää lähestyviä (51–60-vuotiaita) ehdotus eläkeiän korottamisesta suorastaan kauhistuttaa.

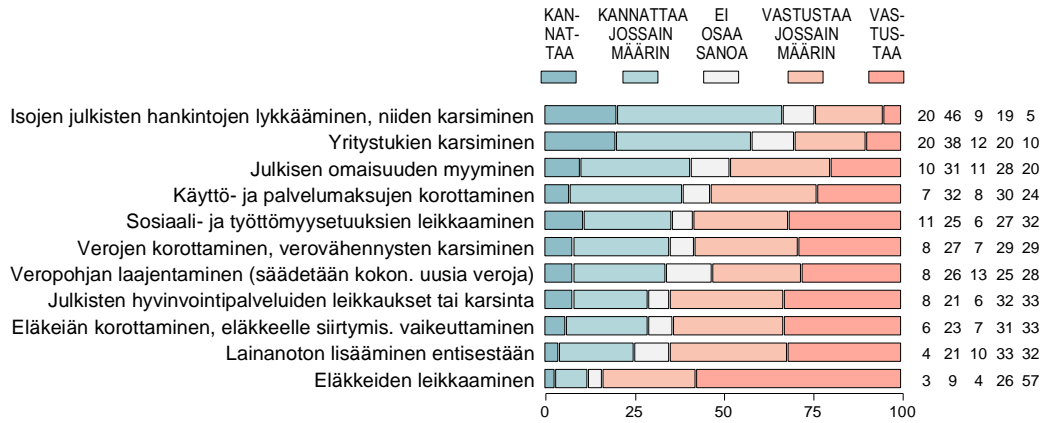
Sukupuolen mukaisista eroista voi todeta, että naiset suhtautuvat miehiä ymmärtäväisemmin julkisen omaisuuden myyntiin ja isojen hankintojen lykkäämiseen. Miehistä naisia suurempi osa kannattaa jonkinlaista etuuksien karsimista sekä käyttö- ja palvelumaksujen korottamista keinoina tasapainottaa maan taloutta.

Tutkimuksen toteutus. KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiö selvitti kansalaisten kantoja talouden erilaisiin mahdollisiin uudistus- ja sopeuttamistoimiin. Vastaajille esitettiin lista erilaisista keinoista maan talouden tasapainottamiseksi, kulujen vähentämiseksi ja tulojen kasvattamiseksi. Tavoitteena oli selvittää, mitkä pahaltakin maistuvista keinoista olisivat niitä, joita tavalla tai toisella oltaisiin valmiita kannattamaan. Kysymys kuului seuraavasti. *”Miten suhtaudut seuraaviin mahdollisiin keinoihin maamme talouden tasapainottamiseksi, kulujen vähentämiseksi ja tulojen kasvattamiseksi, jos ajattelet asiaa pidemmällä yli kolmen vuoden tähtäimellä?”*

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 3.-9.6.2022. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.034. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

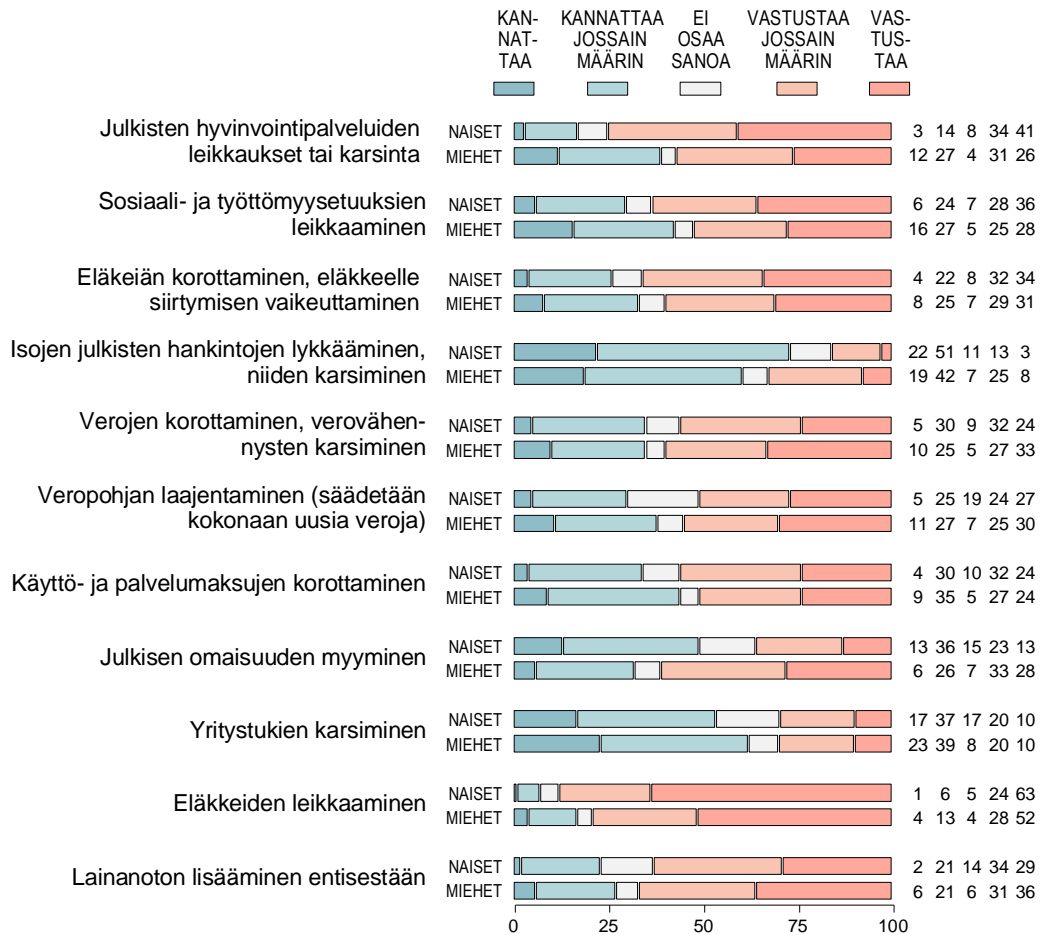
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

Kuvio 6. MITEN SUHTAUTUU MAHDOLLISIIN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEKSI, KULUJEN VÄHENTÄMISEKSI JA TULOJEN KASVATTAMISEKSI, JOS AJATTELEE ASIAA PITEMMÄLLÄ YLI KOLMEN VUODEN TÄHTÄIMELLÄ (%).

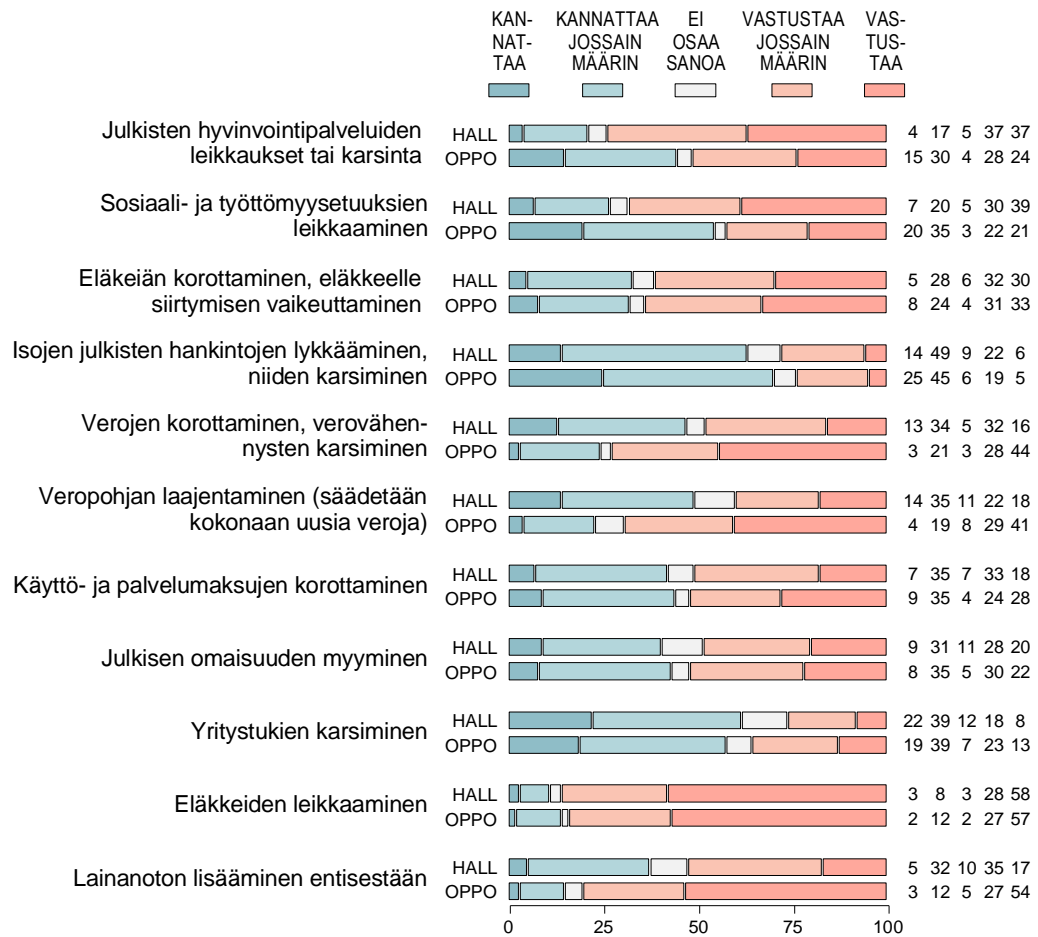
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2022

Kuvio 6s. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEKSI: NAISET vs. MIEHET(%).

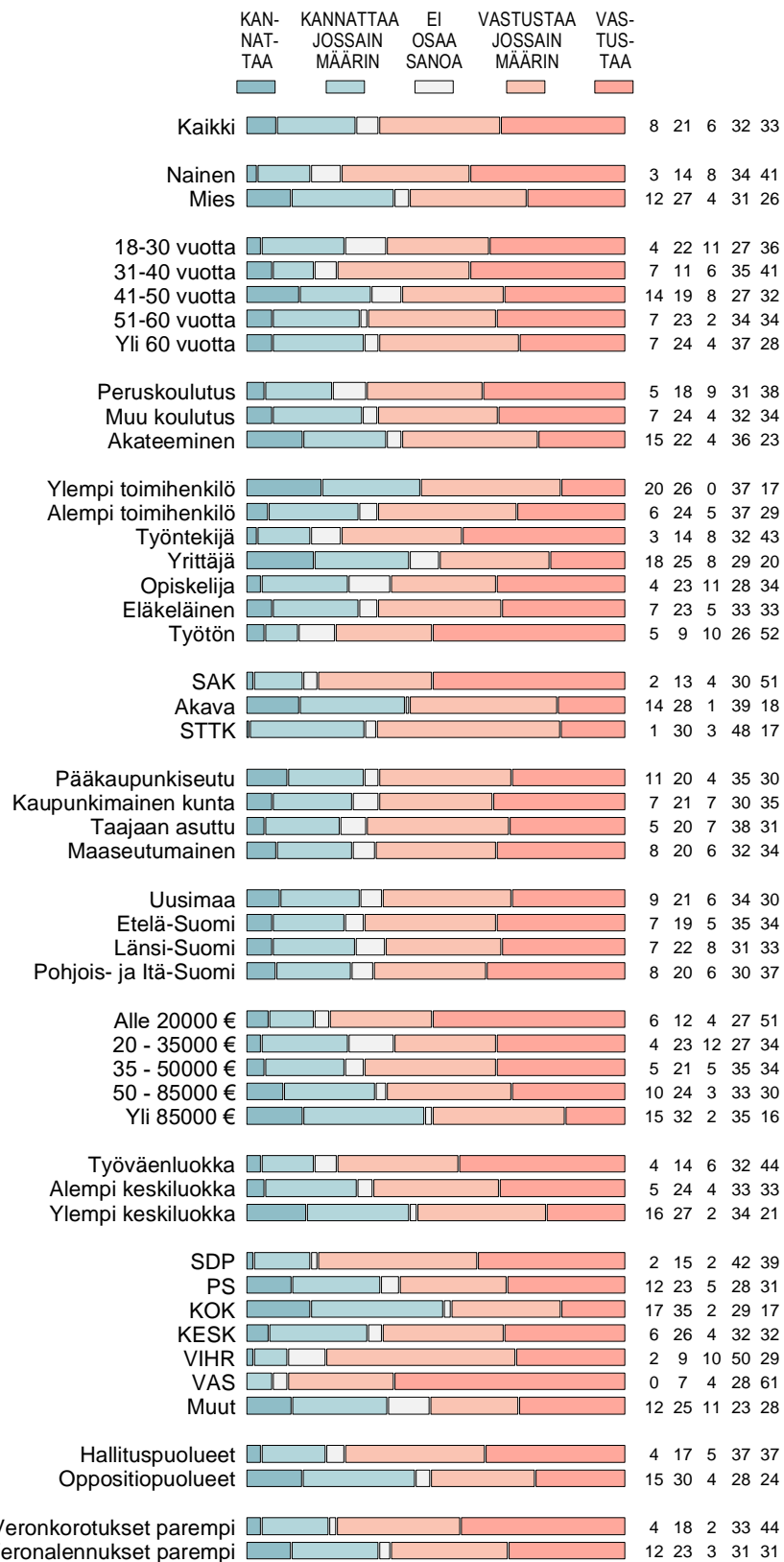
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2022

Kuvio 6h. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEKSI: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (%).

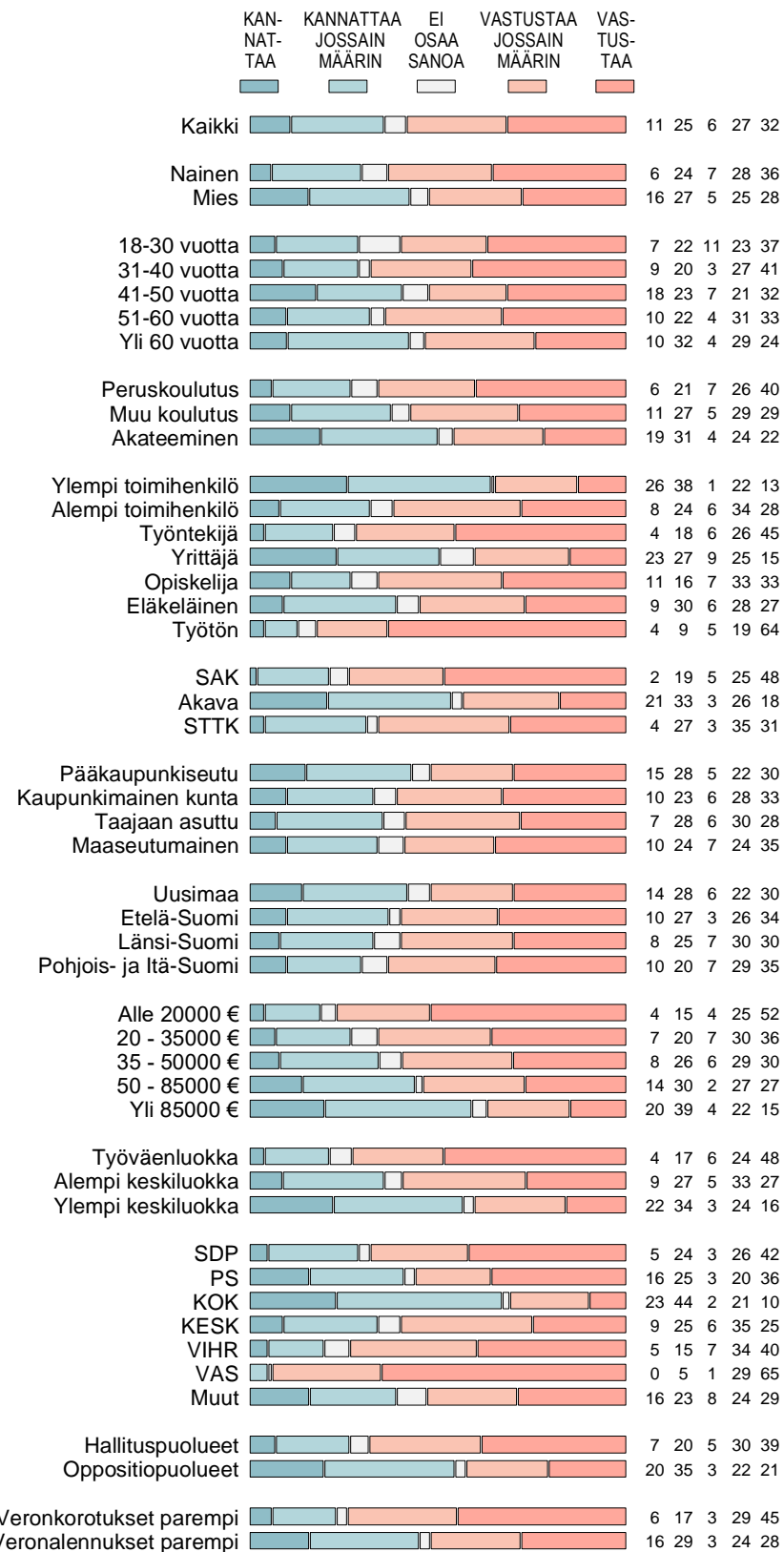

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2022

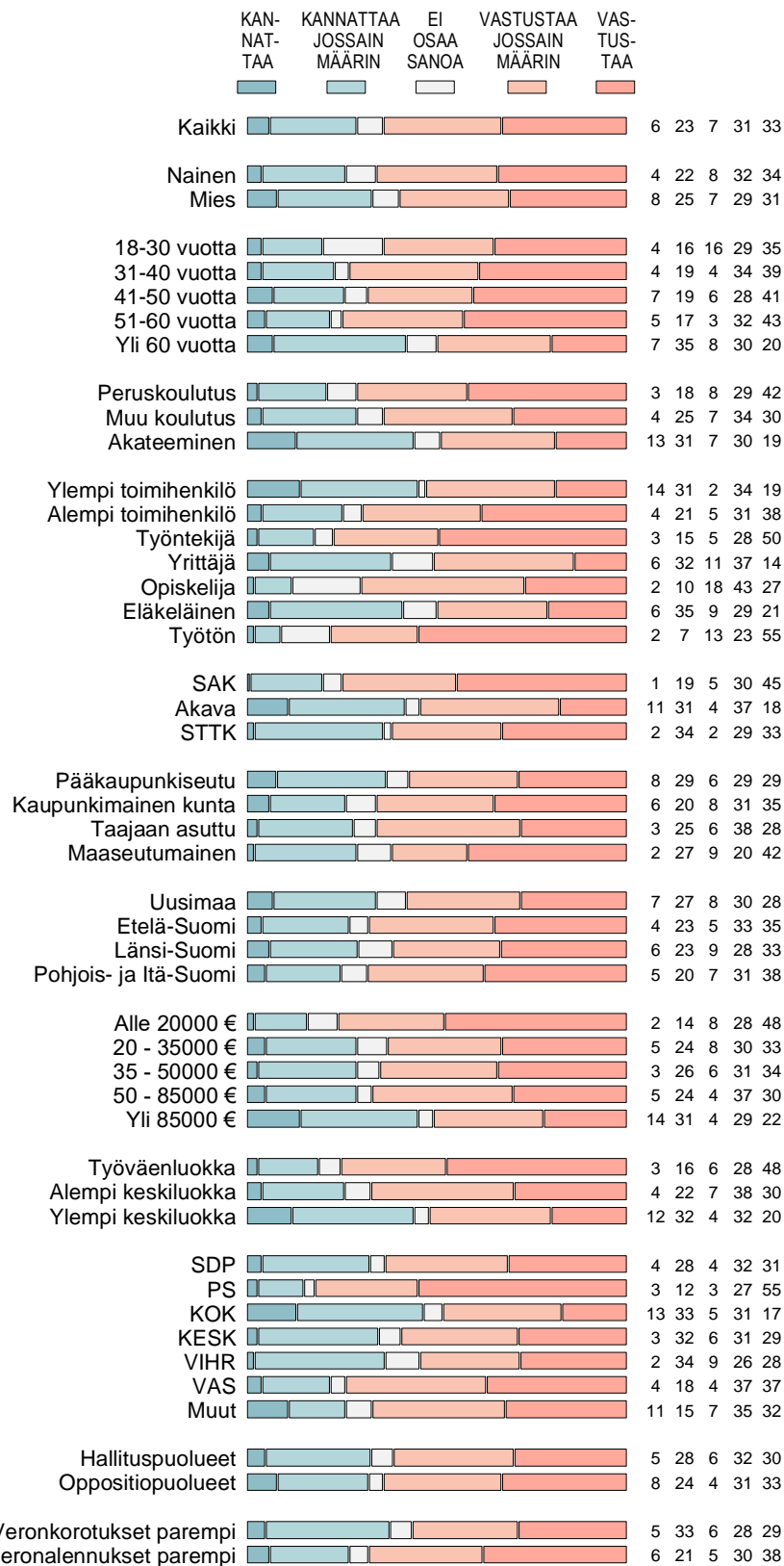
Kuvio 6-1. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: JULKISTEN HYVINVOINTIPALVELUIDEN LEIK-
 KAUKSET TAI KARSINTA (%).

Kuvio 6-2. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: SOSIAALI- JA TYÖTTÖMYYSSETUUKSIEN
 LEIKKAAMINEN (%).

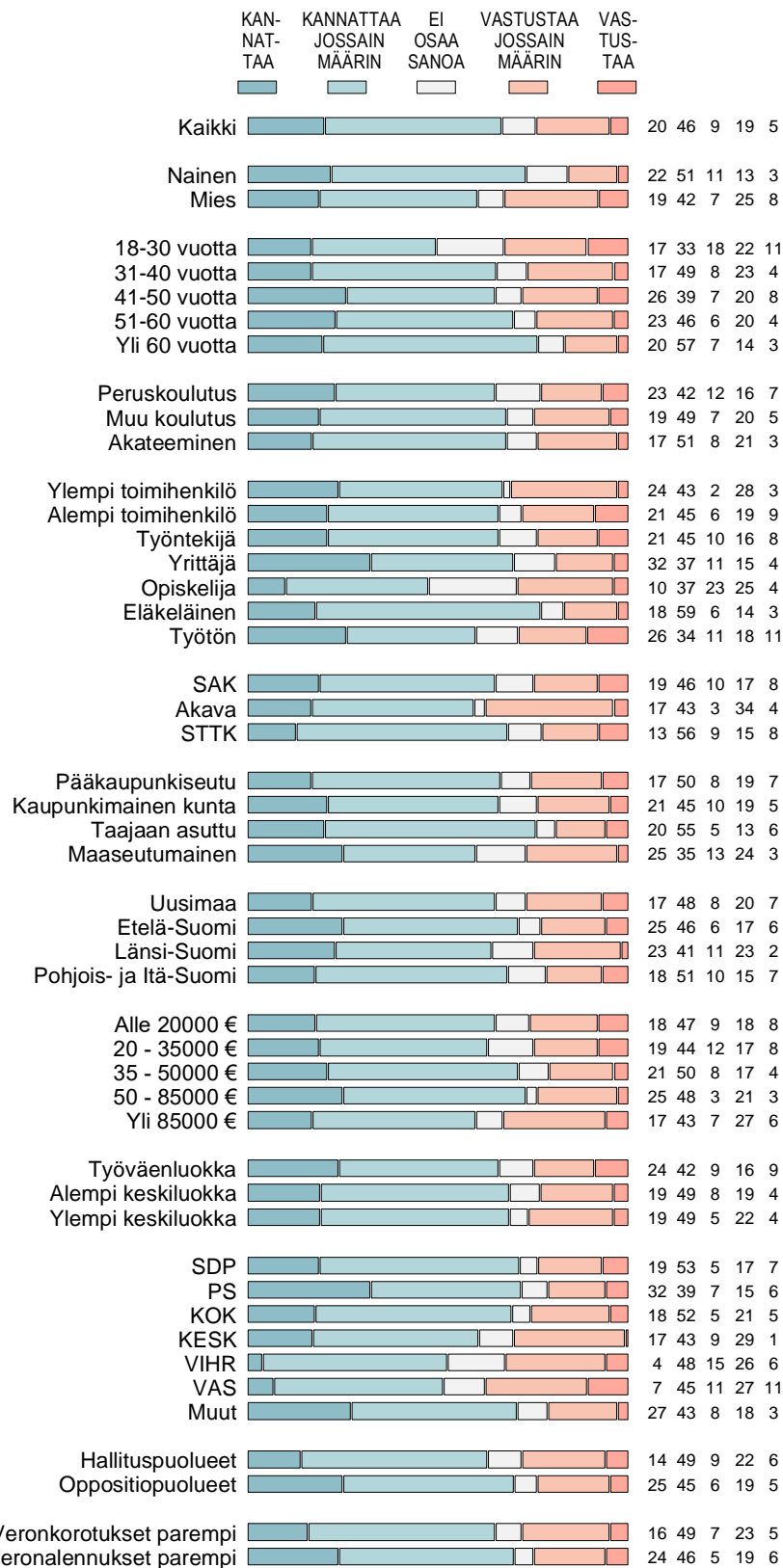

Kuvio 6-3. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: ELÄKEIÄN KOROTTAMINEN, ELÄKKEELLE
 SIIRTYMISEN VAIKEUTTAMINEN (%).

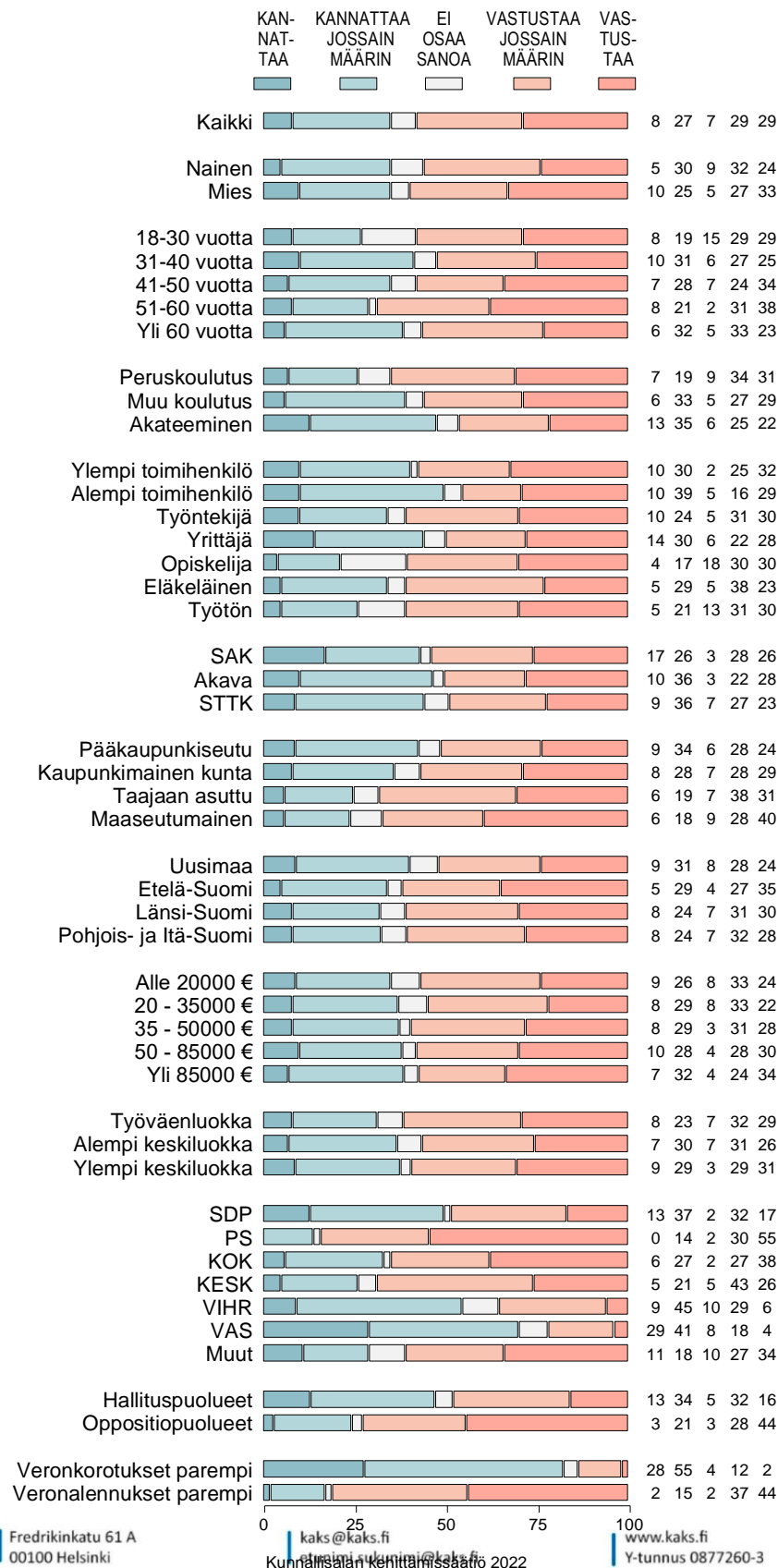

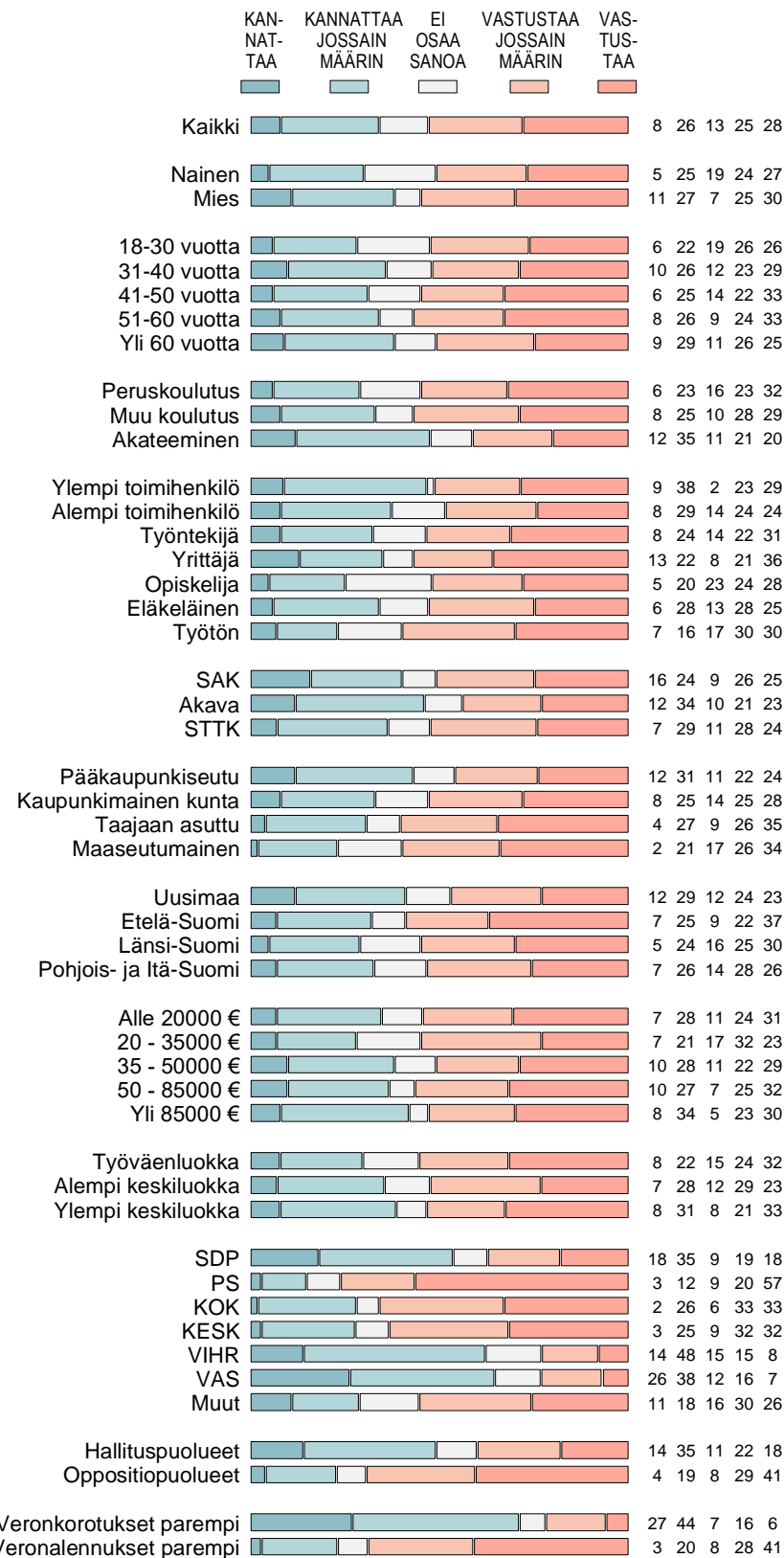
Kuvio 6-4. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: ISOJEN JULKISTEN HANKINTOJEN LYKKÄÄ-
 MINEN, NIIDEN KARSIMINEN (%).

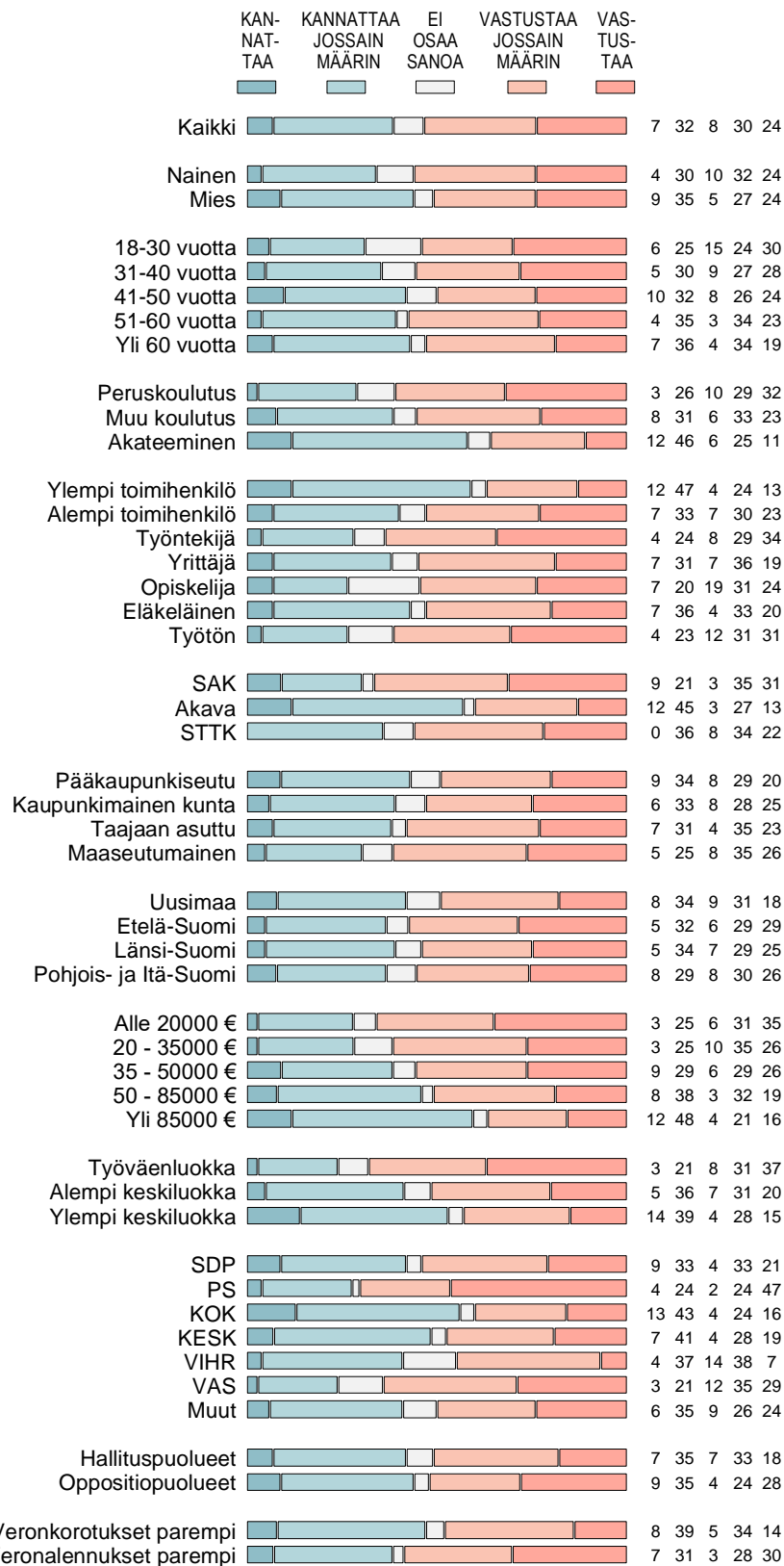

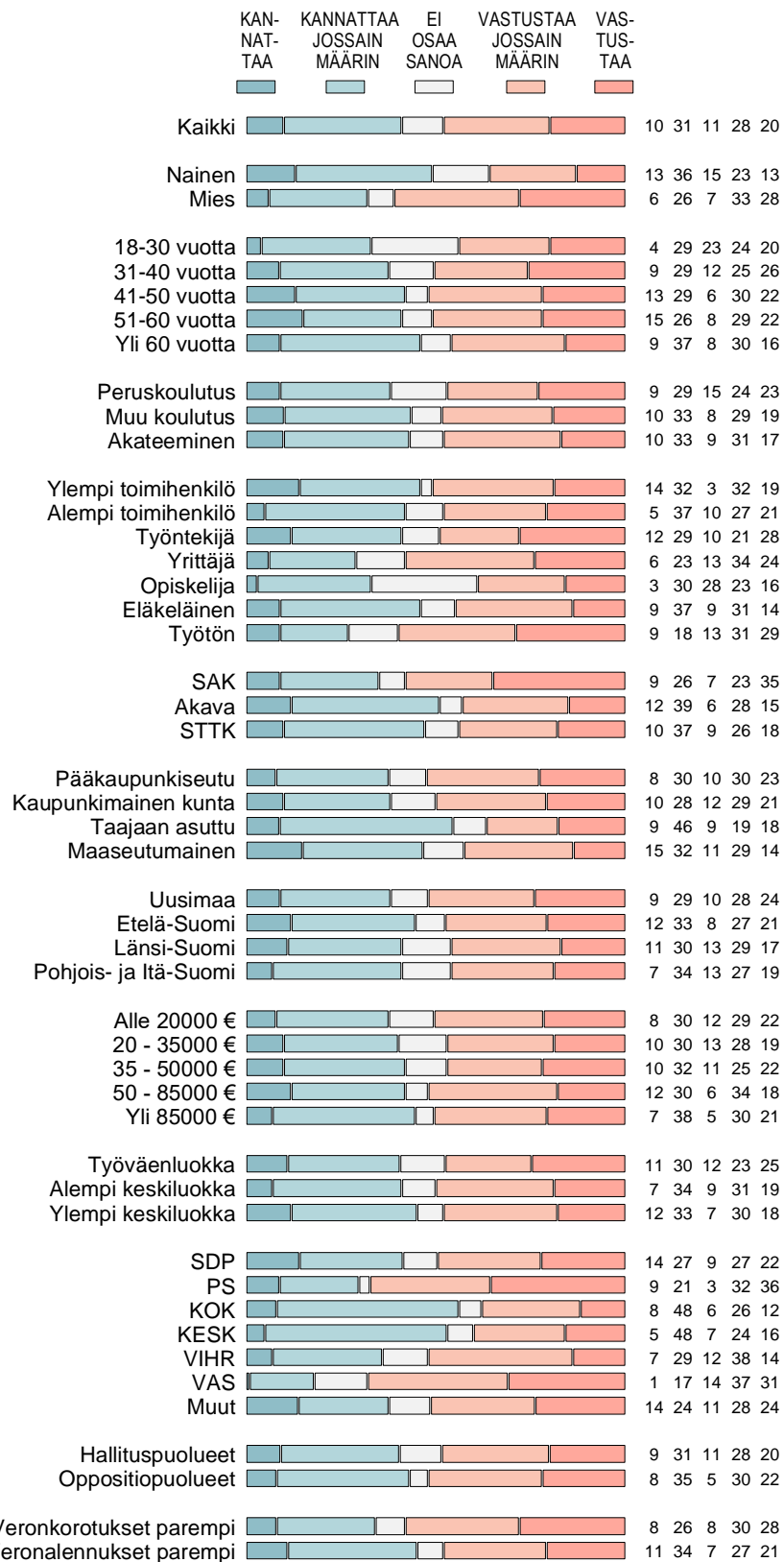
Kuvio 6-5. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: VEROJEN KOROTTAMINEN, VEROVÄHEN-
 NYSTEN KARSIMINEN (%).

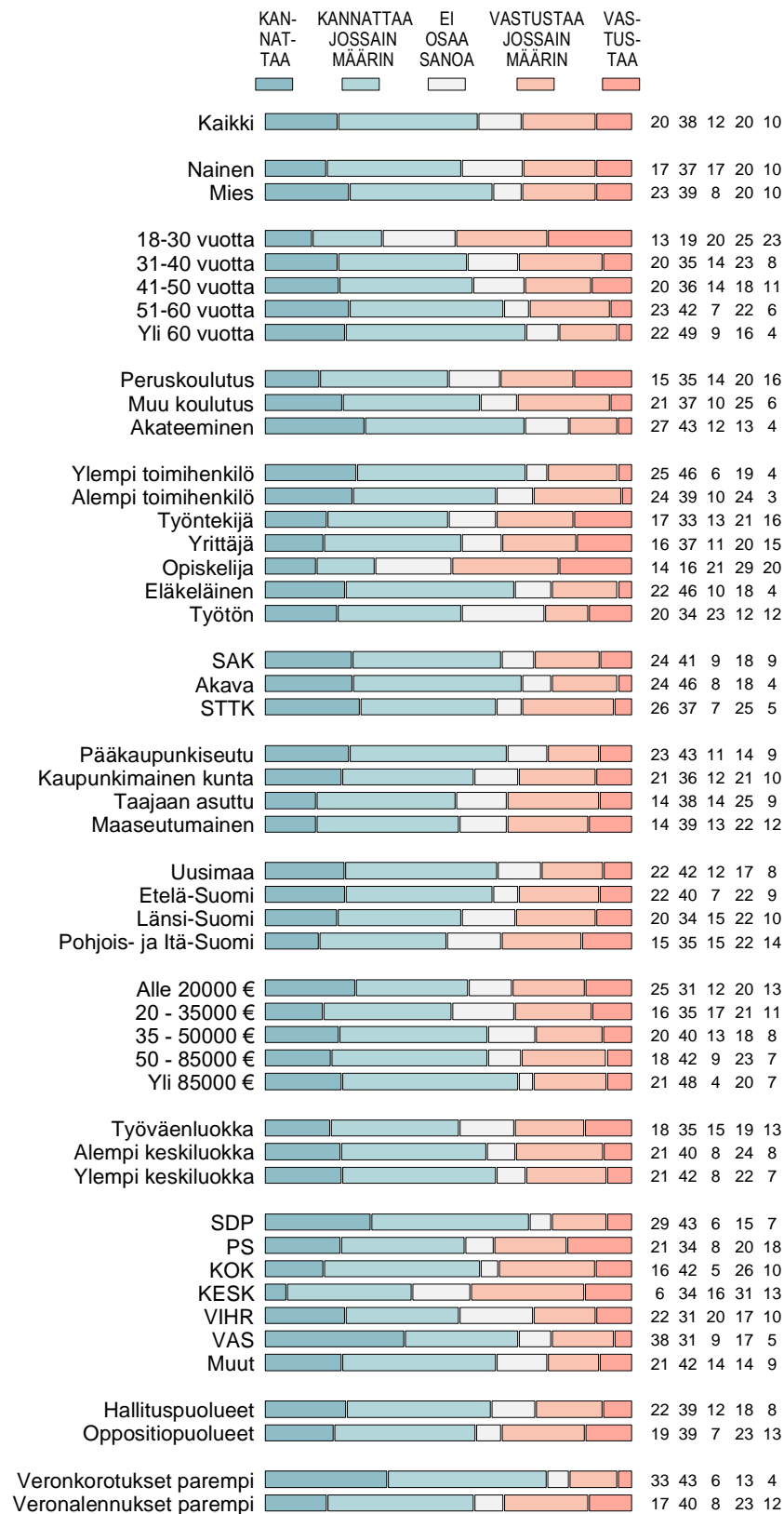

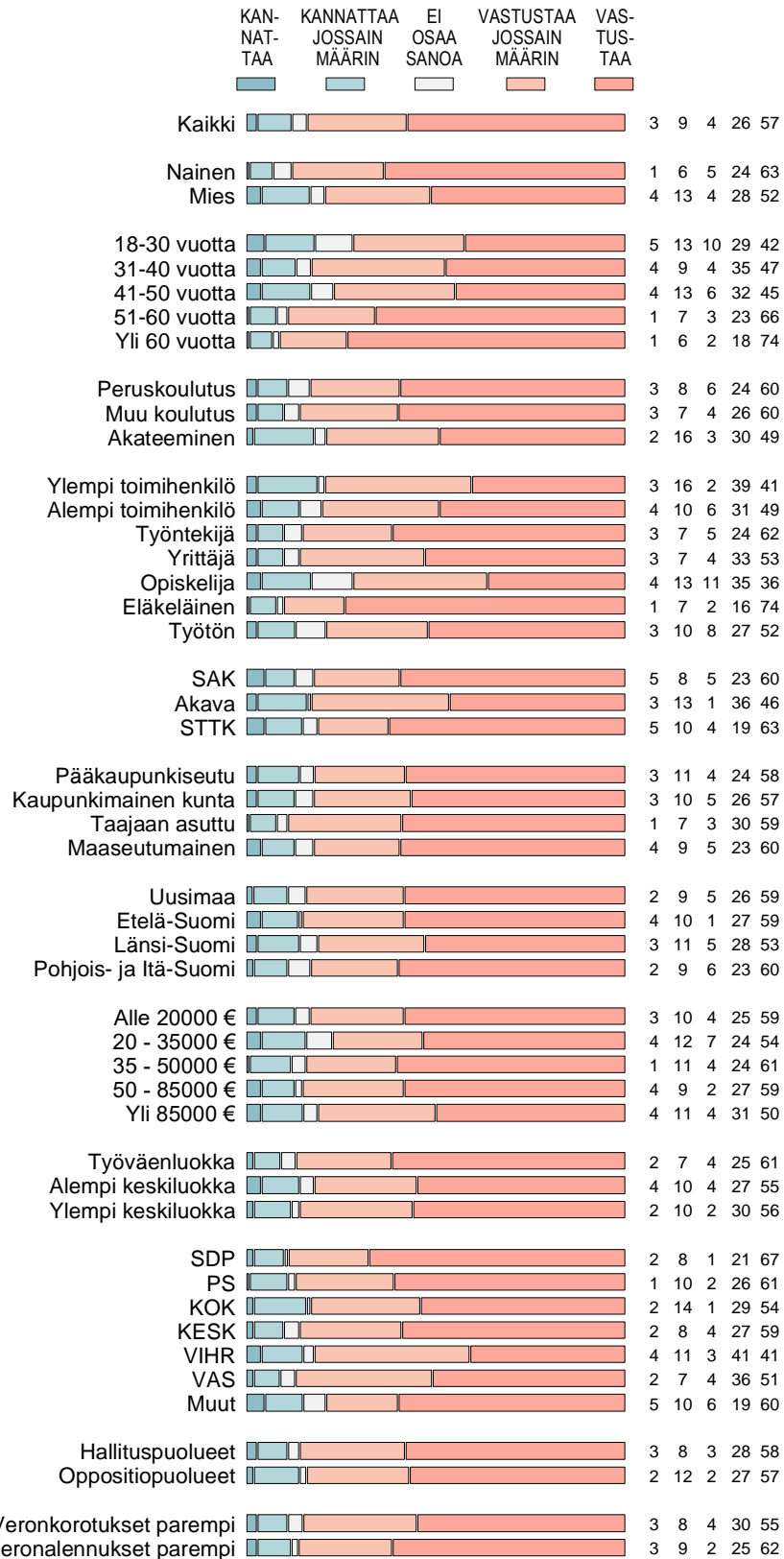
Kuvio 6-6. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: VEROPOHJAN LAAJENTAMINEN (säädetään
 kokonaan uusia veroja) (%).

Kuvio 6-7. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: KÄYTTÖ- JA PALVELUMAKSUJEN KOROT-
 TAMINEN (%).

Kuvio 6-8. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: JULKISEN OMAISUUDEN MYYMINEN (%).

Kuvio 6-9. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: YRITYSTUKIEN KARSIMINEN (%).

Kuvio 6-10. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: ELÄKKEIDEN LEIKKAAMINEN (%).

Kuvio 6-11. SUHTAUTUMINEN KEINOIHIN MAAMME TALOUDEN TASAPAI-
 NOTTAMISEKSI: LAINANOTON LISÄÄMINEN ENTISESTÄÄN (%).
